

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

CVII. De affectibus orantium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

SERMO CVI.

De tribus ad agendam pœnitentiam necessariis.

Tres sunt status animæ: In corpore, posito corpore, recepto corpore. Primus datus est ei ad agendam pœnitentiam, reliqua duo ad habendam, requiem vel pœnam, scilicet prout gessit in corpore, sive bonum, sive malum: Ad agendam vero pœnitentiam tria sunt necessaria, tempus, corpus, & locus. Quod tempus sit necessarium, dicit Apostolus: *Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis.* Similiter & de corpore idem scribit: *b Omnes nos oportet manifestari ante tribunal Christi, ut referat quisque propria corporis prout gessit.* Sed & de hoc loco loquitur Scriptura dicens: *Si ascenderit super te spiritus potestatem habentis, locum tuum ne deseras.* Porro tempus in tria dividitur, in præteritum, in præsens, in futurum. Horum nullum perdit quisquis rectè pœnitentiam agit. Nam præteritum quidem quod perdidit restaurat, dum in amaritudine animæ suæ omnes annos suos recogitat. Præsens autem tenet jam per exercitium operis. Futurum verò per constantiam boni propositi. De præterito loquitur Apostolus, cum dicit *d: Redimentes tempus, quoniam dies mali sunt.* Ad præsentis vero operationem hortatur nos cum dicit: *Dum tempus habemus operemur bonum ad omnes, maxime autem ad domesticos fidei.* Futuri nos admonet Dominus, cum ait *f: Qui perseveraverit usque in finem, salvus erit.*

Corpus quoque necessarium est ad agendam pœnitentiam. In corpore quippe possumus mala pati, & bona operari. Pati scilicet pro commissis delictis, operari pro adipiscendis æternis præmiis. Qui ergo corpore caret, dignos pœnitentiæ fructus facere quomodo valet? Et notandum, quod pœnitentia quæ per corpus geritur, brevis est & levis. Brevis, quia corporis morte terminatur. Levis, quia per societatem corporis fertur facilius. Gravis siquidem esset si eam solus animus portaret. Cum verò & ipsi corpori ejus partitur pondus, quanto magis inde corpus oneratur, tanto amplius animus exoneratur.

Locus etiam videtur necessarius esse & utilis, Ecclesia scilicet vitæ præsentis: in qua quisquis dum in corpore vivit, pœnitentiam rectè agere negligit, nullum in futuro salutis remedium obtinere poterit.

SERMO CVII.

De affectibus orantium.

Sicut æger ad medicum, sic esse debet peccator ad Creatorem suum. Qui ergo peccator est, debet orare Deum sicut æger medicum. Duobus autem modis impeditur oratio peccatoris, vel nulla, vel nimia luce. Nulla luce illustratur, qui peccata sua nec videt, nec confitetur. E contrario nimia

*Ad agendam
Pœnit. 3. ne-
cessaria.*

*Tempus.
a 2. Cor. 5. c
b 2. Cor. 6 b*

*c Eccl. 10. a
Tria tempora
præter. præsent. fut.
nullum perdit
qui verè pœ-
nitet.*

d Ephes. 5. d

e Gal. 6. c

Corpus.

Locus.

*Oratio duobus
modis impedi-
tur.*

Affectus quatuor, quibus orandum.

1.
a Lucæ 8. f

2.

b Luc. 7. f
3.

c Matt. 15. c
4.

p Ioan. 11. c
e 1. Thef. 5. d

f 1. Tim. 2. a

Oranti tria consideranda,
1. quid petat.

g Luc. 6. d

mia luce obruitur, qui ea tanta videt, ut de indulgentia desperet. Horum neuter orat. Quid ergo? Temperanda est lux, ut peccata sua videat peccator & confiteatur, ac pro ipsis oret ut remittantur. Primum ergo ejus oratio debet fieri verecundo affectu, hoc autem fit, cum needum peccator audet per seipsum accedere ad Deum, sed quærit aliquem sanctum virum; aliquem sanctum pauperem spiritu, qui sit in ora vestimenti Domini tanquam simbria, per quem habeat accessum. Hujus orationis tenuit typum illa Evangelica mulier quæ fluxum sanguinis patiebatur, cupiensque sanari accessit, & intra se cogitavit dicens: *Si tetigero simbriam vestimenti eius, salva ero.* Secunda oratio fit puro affectu; & hoc fit, quando scilicet peccator jam per seipsum accedit, & ore proprio confitetur. Talis orationis reliquit nobis exemplum illa peccatrix, quæ lachrymis rigavit pedes Domini, & capillis capitis sui terfit, de qua dictum est à Domino: *b. Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum.* Tertia oratio effunditur amplo affectu: & hoc fit quando is qui pro se oraverat, orat jam pro aliis. Sic oraverunt Apostoli pro muliere Chananæa pro filia sua rogante, *Dimitte, inquit, illam, quia clamat post nos.* Quarta oratio emittitur devoto affectu, quæ de cordis puritate sine ulla hæsitacione cum gratiarum actione depromitur. Talem orationem facit ipse Dominus, quando quatruiduanum de monumento Lazarum resuscitavit, & ait *d: Pater gratias ago tibi, quia audisti me.* Tales orationes docuit nos Apostolus facere frequentes, dicens *c: Sine intermissione orate, in omnibus gratias agite.* Has quæ dictæ sunt quatuor orationum species, id est, verecundam, puram, amplam, devotam, nuncupat Apostolus aliis nominibus, & ad eas nos hortatur dicens *f: Obsecro primum omnium fieri obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones.* Nam obsecrationes verecundo, orationes puro, postulationes amplo, gratiarum actiones fiunt affectu devoto.

Diximus de generibus affectionum & orationum, dicamus etiam qua puritate sit orandum. Et quidem tria videntur mihi hic esse necessaria, quibus orationis intentio firmiter est astringenda. Considerare namque debet is qui orat, & quid petit, & ipsum quem petit, & seipsum qui petit. In eo autem quod petit, duo debet attendere, ut secundum Deum sit quod postulat, & ut hoc ipsum in summo affectus desiderio habeat. Verbi gratia, Si mortem inimici, si læsionem seu dejectionem proximi orando petierit, non est secundum Deum talis oratio, cum ipse præcipiat & dicat *g: Diligite inimicos vestros: benefacite his qui oderunt vos: & orate pro persequentibus & calumniantibus vos.* Si verò peccatorum remissionem, si Spiritus sancti gratiam, si virtutem atque sapientiam, si fidem, veritatem, justitiam, humilitatem, patientiam, mansuetudinem, & cætera spiritualia charismata quaerit, & ea cogitando vehementer affectaverit, hæc secundum Deum est oratio,

ratio, & hæc verè meretur audiri. De hujusmodi enim orationibus loquitur per Esaiam Deus *b*: *Antequam clament ego exaudiam, adhuc illis loquentibus ego audiam.* Sunt & alia quæ cum defunt, à Deo dantur, & possunt esse vel non esse secundum Deum, quantum duntaxat interest fidei ad quem referuntur, ut est corporis sanitas, pecunia, cæterarumque rerum affluentia: quæ etsi à Deo sint, non tamen sunt magnipendenda, nec ex desiderio possidenda. Similiter & in ipso quem petit, debet duo considerare, bonitatem, & majestatem. Bonitatem qua gratis velit, & majestatem qua planè possit dare quicquid petitur. Sed & in se ipso qui petit debet nihilominus duo attendere, id est, ut pro suis meritis nihil accepturum putet, sed de Dei misericordia tantum quicquid rogaverit, impetraturum speret. Tunc ergo dicitur cor purum, quando tria hæc quæ dicta sunt, & eo modo quo dicta sunt, cogitat. Et quisquis hac puritate & intentione cordis oraverit, exaudiri se sciat, quia sicut testatur Petrus Apostolus *i*. *Non est personarum acceptor Deus, sed in omni gente qui timet Deum & operatur justitiam, accipius est illi.*

Secundo, quem petit.

Tertio, qui petit.

i Act. 10. c

S E R M O C V I I I .

De spiritali minutione Sanguinis.

MInuendi sanguinis duplex est causa. Interdum qualitas, interdum quantitas obest. Nec minus perniciofa immoderata abundantia, quam corruptio. Sanguis animæ meæ, voluntas mea. Naturæ siquidem cognatus præ cæteris humoribus sanguis dicitur, & animæ vita in voluntate est. Minuatur ergò prava voluntas, quæ morbi causa est spiritalis. Minuatur, inquam, dum penitus exhauriri exsiccarique non potest. Scindatur & aperiat vena ferro compunctionis, ut peccati, etsi non omnis sensus, certè consensus effluat & abiiciatur. An dubitas inveniri & in anima sanguinis non inutilis inutilem abundantiam? Audi sapientem medicum, qui & ipsum docet justitiæ sanguinem minuendum. *Noli, inquit a, nimium esse justus.* Simile est & istud Apostoli *b*. *Non plus sapere, quam oportet, sed sapere ad sobrietatem.* Cui putas venæ parcendum est, si & justitia, & sapientia egent minutione? *Quis enim sanguis utilior?* Illud tamen memento, nec nimis justum, justum: nec ebriam (ut ita loquar) sapientiam oportet sapientiam nominari. Sic nimirum & in sanguine corporis invenire est, ubi excreverit nimis, non jam nutrimentum afferre corpori, sed detrimentum. Quamobrem si peccare delectat adhuc, sanguis vitiosus est, & minuere festinato. Si vis agere pœnitentiam, castigare ut oportet membra, corpus affligere, judicare te metipsum, ut non incidas in manus Dei viventis: justum id quidem, sed ne quid nimis. Alioquin reprimendus est fervor immoderatus, ne noceat unitati, serviat indiscretioni.

Quis sanguis vitiosus, qui abundans in anima minuendus.

a Eccl. 7. c
b Rom. 12. a**

In ipsa etiam justitia & sapientia datur excessus.